

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Norsk språkråd
Postboks 8107 Dep.
0032 Oslo
Tlf. 22 42 40 20
Faks 22 42 76 76

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 8

Klagesak: 66/1997 Horsgora, Molde, Møre og Romsdal

Klager: Grunneiere, jf. § 8 første ledd

Navn: Horsgora eller Horsgård

Navnetype: Bruksnavn som faller sammen med et nedarvet stedsnavn, jf. § 5 andre ledd

Det påklagede vedtaket er gjort av: Statens kartverk Møre og Romsdal, jf. 5 andre ledd og § 6 fjerde ledd

Navnesaken reist av: Navnekonsulentene, jf. § 6 første ledd, bokstav d

Leder i klagenemnda: Kirsti Strøm Bull

Øvrige medlemmer: Alfhild Skaardal, Peter Hallaråker, Tom Schmidt

Vedtak i klagenemnda:

Denne saken ble reist av navnekonsulentene i samband med reivsjon av Det store Norgesatlas. Etter tilråding fra navnekonsulentene vedtok Statens kartverk Møre og Romsdal å endre skrivemåten Horsgard til Horsgora. I høringsrunden kom det inn ønske om skrivemåten Horsgård (ev. Horsgaard) fra flere eiere, og dette ønsket sluttet Molde kommune seg til. Én av grunneierne klaget på vedtaket, men etter ny vurdering og lokal høring ble Statens kartverk Møre og Romsdal stående ved vedtaket sitt, og saken ble sendt til klagenemnda. Det går fram av saksdokumentene at alle grunneierne opprettholder sine tidligere uttalelser. Kommunen synes å støtte grunneierne.

Argumentasjon fra partene:

Navnekonsulentene viser § 4 første ledd i lov om stadnamn, der det heter at en ved fastsetting av skrivemåten skal ta utgangspunkt i den nedarvete lokale uttalen. I denne saken er den nedarvete uttalen /²håssgora/, og de har fått bekreftet at denne uttalen fremdeles er i levende bruk. Konsulentene viser til mulige tolkinger av navnet, og konkluderer med at selv om tolkingen er uviss, vil skrivemåten -gard eller -gård være feil både i forhold til opphav og tradisjonell uttale. Når det gjelder skriftradisjonen, varierer denne mellom -gaard (eldre) og -gård eller -gard (yngre), men de peker på formen Horsgora har kommet i bruk på offentlige kart. De viser videre til at navnet grammatisk sett er et hunkjønnord i bestemt form entall, og at en etter § 2-3 andre ledd, bokstav a som hovedregel skal følge uttalen når det gjelder bruken av bestemt eller ubestemt form.

Klagerne viser til lang skriftradisjon for Horsgård/Horsgaard og til at uttalen varierer. Klagerne sier også at skrivemåten Horsgora ikke vil bli tatt i bruk av beboerne. Også i

høringsrunden ble det vist til skrifttradisjonen for -gård/-gaard, og dessuten til skrivemåten av slektsnavnet.

Kommunen slutter seg til uttalelsene fra grunneierne, og ønsker skrivemåten Horsgård.

Nemndas vurderinger

Ved fastsettelse av skrivemåten skal utgangspunktet være den nedarvete lokale uttalen, samtidig som en skal følge gjeldende rettskrivningsprinsipper, jf. § 4 første ledd i lov om stadnamn. I § 2-3 i forskrifter gitt med hjemmel i § 12 i loven blir dette nærmere utdypet. Her heter det i første ledd at en skal velge den hoved- eller sideformen som passer best med den nedarvete lokale uttalen, mens det i andre ledd blir gjort rede for hvilke målføreformer som kan benyttes, bl.a. i lydverk og bøyingsverk.

I dette tilfellet finner nemnda det dokumentert at den nedarvete lokale uttalen er /²håssgora/, og saken dreier seg om sisteleddet skal ha skrivemåten -gora eller -gård. Dersom en legger hovedvekten på den nedarvete uttalen, vil skrivemåten måtte bli Horsgora, slik Statens kartverk Møre og Romsdal har vedtatt etter tilråding fra navnekonsulentene. Grunneierne og kommunen ønsker imidlertid Horsgård som skrivemåte, og dette ønsket skal det legges vekt på. Skrifttradisjonen for denne skrivemåten er dessuten entydig og ikke sprikende, slik konsulentene hevder. Mot skriftformen Horsgård kan anføres at den er misvisende når det gjelder opphavet, fordi sisteleddet ikke er substantivet gård.

Avgjørelser i stedsnavnsaker vil i mange tilfeller måtte bygge på skjønn, der ulike synsmåter blir veid opp mot hverandre i en helhetsvurdering, og der en legger vinn på å ta hensyn til både lokalsamfunn og kulturverninteresser, slik de er uttrykt i lovverket. I denne saken har nemnda kommet fram til at det er sterke nok grunner til å fravike hovedregelen om at en ved fastsettelse av skrivemåten skal ta utgangspunkt i den nedarvete lokale uttalen, og fastsetter skrivemåten til Horsgård. Nemnda har i vedtaket lagt avgjørende vekt på at denne skrivemåten er i samsvar med ønsket til grunneierne og kommunen, samtidig som det er en entydig skrifttradisjon for denne navneformen.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Horsgård**

Oslo 3.6.1998

Kirsti Strøm Bull
leder i klagenemnda

Terje Larsen
sekretær